Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Pretulu inserţiunilorŭ: o seria garmondu pe o colona 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. seu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anŭ 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unu anu 40 franci, pe şese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentulu pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anu 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. seu 15 bani.
Atâtu abonamentele câtu şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 40. Braşovŭ, Luni, Marţi, 23 Februarie (6 Martie) 1888.

Foile maghiare şi Slavii din monarchiă.

1

Braşovŭ, 22 Februarie 1888.

Intr'unulŭ din numerii trecuţi amŭ arătatŭ câtŭ de multŭ sânge rĕu au produsŭ între politicii din Pesta manifestaţiunile Slavilorŭ din Austria cu ocasiunea iubileului de cincidecĭ de anĭ alŭ preoţiei episcopului croatŭ de Diakovar *Strossmayer*. Mai alesŭ i-a supĕratŭ, că deputaţii slavĭ din camera vienesă au adresatŭ o gratulaţiune numitului episcopŭ.

Organulŭ oficiosŭ ungurescŭ „*Nemzet*" a mersŭ până a susţine că gratularea din vorbă involvă chiar crima de lesă-Majestate şi a ameninţatŭ că Ungaria va interveni în viitorŭ de nu se vorŭ impedeca asemenĭ manifestaţiunĭ, carĭ fiindŭ îndreptate în contra dualismului dau pe faţă nisce nisuinţe periculóse, cum e aceea de a înfiinţa unŭ statŭ sudslavicŭ prin violarea integrităţii teritoriale a Ungariei.

Ceea ce a retăcutŭ „Nemzet" în articululŭ sĕu o spune cu tótă francheţa „*Pesti Naplo*" în nr. 55 dela 24 Febr. a. c.

„Pesti Naplo" îşĭ esprimă mai întâiu mirarea, că episcopulŭ Strossmayer „celŭ mai mare inimicŭ alŭ statului ungarŭ" şéde de 20 de anĭ neturburatŭ pe scaunulŭ sĕu episcopescŭ. Acésta, dice numita fóia, dovedesce celŭ multŭ marea libertate şi toleranţă în Ungaria, dér mai puţinŭ energia şi mintea bărbaţilorŭ de statŭ ungurĭ. In orĭ-ce altŭ statŭ (?) Strossmayer ar fi fost trasŭ de multŭ înaintea tribunalului sĕu ar fi fostŭ trimisŭ la mănăstire, căcĭ dânsulŭ agiteză în contra dualismului şi e panslavistŭ, politica lui e continuarea politicei lui Ielacici.

Vorbesce mai departe de scopulŭ memoratei politice şi dice că elŭ este, ca pe ruinele constituţiunei şi a statului ungarŭ sĕ se redice o Austriă slavă federalistă, ca o federaţiune de ţerĭ c'unŭ guvernŭ absolutistŭ, în care Austriă regatulŭ sudslavicŭ sĕ formeze statulŭ unitarŭ alŭ Slovenilorŭ, Croaţilorŭ, Dalmatinilorŭ, Bosniacilorŭ şi Sêrbilorŭ independentŭ de Ungaria şi de ţĕrile austriace, dér cu aceleaşĭ drepturĭ ca Boemia şi Galiţia.

Acéstă politică, dice „P. Naplo" a cădutŭ la 1850 când a cădutŭ Bach şi a muritŭ Ielacicĭ şi la 1867 când a resturnat'o Deak, ér Strossmayer a trecutŭ în oposiţiune. De atuncĭ tóte încercările de a face sĕ domineze acea direcţiune în monarchiă fură zadarnice şi ea îşĭ perdù mereu terĕmulŭ şi în Croaţia. „Pesti Naplo" continuă apoi astfelŭ:

„Dêr Strossmayer sperézâ."

„Pe Slavii din Austria îşĭ întemeiază elŭ speranţele sale şi la ei işĭ află ascultare."

„Periculŭ erei lui Taaffe, pentru Ungaria şi pentru dualismŭ precum şi antipatia şi nisuinţele federalistice ale Slavilorŭ nu potŭ fi mai bine ilustrate, decâtŭ prin salutarea ce ia trimis'o grupulŭ slavŭ alŭ maiorităţii parlamentului din Viena lui Strossmayer, faptulŭ şi textulŭ ei. Suntemŭ deobligaţi domnilorŭ acestora, pentru că şi-au descoperitŭ aşa sincerŭ ideile şi printr'asta ne-au făcutŭ atenţi, ca sĕ fimŭ fórte precauţi şi jalusĭ şi sĕ ne ţinemŭ de Germanii Austriei şi de alianţa cu Germania, căcĭ din partea Slavilorŭ din Austria este ameninţatŭ cu periculŭ dualismulŭ, ba chiar şi integritatea Ungariei şi uniunea cu Croaţia."

„Cum că Gregr şi partida junilorŭ Celiĭ", pe carĭ i-amŭ pute numi şi junii Rusĭ, i-au gratulatŭ episcopului catolicŭ, nu se miră, pentru că acestŭ episcopŭ este membru de onore al societăţii de binefacere slave din St. Petersburg: nicĭ salutările Slovenilorŭ şi Dalmatinilorŭ nu le luămŭ în seriosŭ, pentru că ei nu suntŭ factorĭ marĭ în politică: dér Rieger şi Cehii bĕtrânĭ şi Moravii suntŭ adĭ cei mai cu influinţă dincolo de *Laita* şi ca conducĕtorĭ ai partidei dela putere trebue sĕ scie ce subscriu. Acésta nu e o felicitare simplă, ci după cuprinsulŭ ei este e demonstraţiune politică în contra dualismului şi pentru federalismŭ, care nu mai respecteză barierele roşu-albŭ-verdĭ".

„Ce sĕ însemne óre: „Tu eştĭ apostolulŭ acelei sublime idei, care nisuesce de-a unĭ pe Sêrbĭ cu Croaţii în iubirea pentru patria şi în stima ideilorŭ comune nouĕ"". Oh, înţelegemŭ noi acésta, „„patria"" nu este Ungaria, nicĭ Croaţia, ci Austria unitară, şi „„ideile comune"" suntŭ egemonia slavă în acéstă monarchiă cu ajutorulŭ federalismului: „„unirea Croaţilorŭ şi a Sêrbilorŭ"" însemnă însĕ separarea Slavilorŭ de sudŭ de cătră Ungaria şi intrarea lorŭ în federaţiunea austriacă".

„„Dumnedeu sĕ ţină pe episcopulŭ Strossmayer şi sĕ-i ajute ca sĕ vadă încă pe deplinŭ realisate nisuinţele sale patriotice,"" acésta i-o dorescŭ deputaţii slavĭ ai parlamentului austriacŭ. Suntemŭ dĕu încă departe de aceea, ca sĕ li se împlinéscă tóte dorinţele. Nicĭ că ne tememŭ de acésta. In curĕndŭ vomŭ isprăvi'o cu ele. Ba ne place chiar mai bine, decă ameninţă pe faţă, căcĭ pe duşmanulŭ declaratŭ îlŭ preferimŭ amicilorŭ falsĭ."

„Dintre Polonĭ a subscrisŭ telegrama numai unulŭ, principele Czartoriski, unŭ federalistŭ ultramontanŭ politicŭ intr'o urechiă. Ceilalţĭ Polonĭ n'au voitŭ sĕ vateme pe Maghiarĭ. Şi acésta ne-o însemnămŭ şi le mulţumimŭ.*)"

„Şi acuma scimŭ care e cu noi, care în contra nóstră... Acésta nu e vre-o noutate, dér o dată nouă.

„Cumcă oraşulŭ Praga a alesŭ pe Strossmayer de cetăţénŭ de onóre alŭ sĕu, onorândŭ totodată memoria lui Hurbanŭ, ne atinge puţinŭ. Nicĭ aceea nu ne atinge, că cei dela Turoţŭ-St.-Marton au trimisŭ o telegramă la Diakovar. Aceste suntŭ micĭ demonstraţiunĭ panslave, carĭ aparŭ pentru a dispăré".

„Mai importantŭ este, că Croaţia a sêrbătoritŭ mai puţinŭ pe Strossmayer, decâtŭ străinii şi episcopulŭ a pututŭ sĕ-şĭ numere pe degete pe amicii sĕi politicĭ în Croaţia, carĭ cumpĕnescŭ ceva. De geaba, *nemo profeta in patria*."

„Şi pentru noi lucrulŭ celŭ mai îmbucurătorŭ la iubileulŭ lui Strossmayar este, că episcopulŭ a rĕmasŭ încă celŭ vechiu, dér Croaţia numai e cea vechiă. S'a plecatŭ, nu înaintea Ungariei, ci înaintea minţii sănătóse şi înaintea legii naturale şi istorice, orĭ în contradicere cu politica panslavă, înaintea politice naţionale."

„Şi decă Dumnedeu va chiămă pe Strossmayer acolo, unde trăiesce Jelacicĭ, statua lui va sta în Agramŭ, dér partida lui va fi înmormêntată împreună cu elŭ în Croaţia."

„Guvernulŭ ungurescŭ va îngriji însĕ ca în viitorŭ sĕ nu mai şédă pe scaunele episcopescĭ croate astfelŭ de prelaţi politicĭ, carĭ consideră ca celŭ mai sfântŭ scopŭ alŭ vieţei lorŭ de a frânge coróna sfântului Stefanŭ."

Astfelŭ vorbescŭ foile ungurescĭ. Vomŭ vede în numĕrulŭ de mâne, ce rĕspunsŭ le dă diarulŭ naţionalŭ „Obzor" din Agram.

*) In privinţa Polonilorŭ fóia ungurescă este în rĕtăcire, căcĭ s'a constatatŭ mai târdiu, că afară de principele Czartoriski au mai subscrisŭ adresa cătră Strossmayer şi următorii deputaţĭ polonĭ: Javorski, Rucska, Klucki, Kielanovski şi Romaszkan.

O voce

asupra procesului generalului Doda.

Cu privire la procesulŭ de pressă intentatŭ d-lui generalŭ Doda pentru apelulŭ ce l'a adresatŭ cătră alegĕtorii sĕi, se pronunţă d-lŭ *Dr. Alexandru Mocsonyi*, intr'unŭ articulŭ publicatŭ în „Luminătorulŭ," astfelŭ:

Budapesta, 17 (29) Fauru 1888.

Când mai întâiu prin diaristică s'a ivitŭ faima despre unŭ procesŭ de pressă contra d-lui Traianŭ Doda, din incidentulŭ declaraţiunilorŭ sale cătră dietă şi cătră alegĕtorii sĕi, am consideratŭ acéstă faimă de o scornitură diaristică. Din actele publicate în „Luminătoriulŭ" vedŭ însĕ că procurorulŭ de statŭ într' adevĕrŭ incrimineză acele declaraţiunĭ.

Este unu lucru multŭ mai cunoscutŭ, cum-că aderinţii politicei de statŭ la noi monopoliseza astădĭ până şi patriotismulŭ, decâtŭ ca sĕ mĕ mai potă mira, când procuratura de statŭ, din oposiţiunea determinată, dér înse peste totŭ legală a d-lui Doda contra acestei politice de statŭ resîmte unŭ spiritŭ antipatrioticŭ; şi suntemŭ cu asemenea insinuaţiunĭ multŭ mai deprinşĭ, decâtŭ ca sĕ nu fimŭ faţă de ele aprópe indiferenţĭ; de unde nicĭ că voiu întra mai pe largŭ în discusiune asupra lorŭ. Totuşĭ pare mi-se că pre departe se merge, când acuma deja până şi dreptulŭ de libertate a cuvêntului, aşŭ pute dice, uniculŭ dreptŭ politicŭ, ce partida nóstră naţională, pân' acum celŭ puţinŭ, deşi nu pe vre-o sigură basă constituţională, ci — cum aşŭ dice, prin scutulŭ unui órecare tactŭ oportunisticŭ alŭ guvernului, „tout bien que mal" mai putea sĕ-lŭ esercieze prin forţate substituir de concepte se încércă a nĭ-se curma.

Este o opiniune, căreia eu deja cu mulţĭ anĭ mai 'nainte am dat espresiune şi în care d'atuncĭ esperienţa a pututŭ numai sĕ mĕ întarescă, cumcă la noi în Ungaria instituţiunea juriului în materia de pressă, pre câtŭ timpŭ diferinţile nostre naţionale nu vorŭ fi regulate în modŭ satisfăcĕtorŭ, n'ar pute sĕ ofere sigură garanţă pentru o justiţiă imparţială — nicĭ în forma, ca curţile cu juraţĭ instituite sĕ fiă şi prin mijloculŭ poporaţiunilorŭ nemaghiare, nicĭ în cea actualmente introdusă la noi, că adecă atarĭ judecăţĭ sĕ funcţioneze numai în centre curatŭ sĕu în precumpăninţă maghiare, pentru că, firesce, în casulŭ d'ântâiu autoritatea de statŭ ar da din mână siguranţa de represiune în casurĭ de penalitate prin eventuale adevĕratŭ ilegale escese ale pressei nemaghiare; dér tot asemenea nedisputabilŭ e că în cestălaltă actuală modalitate cetăţenii nemaghiarĭ trebue sĕ renunţe la o garanţiă reală a dreptului lorŭ de libertate a cuvêntului. Căcĭ avênd în vedere, că procesele politice, avisate juriului spre deliberare, în prevalenta maioritate derivă chiar din diferinţele nóstre naţionalĭ, juraţii în casulŭ anteriorŭ *ară fi*, în cestalaltŭ *suntŭ judecătorĭ în propria causă*, ceea-ce deşi nu eschide tocmai posibilitatea de verdicte câte odată imparţialĭ, totuşĭ încă mai puţinŭ garanteză asemenea verdicte.

Credŭ prin urmare, că nu voiu fi disŭ pré multŭ, când afirmŭ, că noi ne bucurămŭ şi de acestŭ dreptŭ politicŭ fără de nicĭ o garanţiă constituţională reală. Şi cu asemenea cuvêntŭ potŭ sĕ susţinŭ, cumcă noi în casulŭ de faţă avem d'a face cu o arbitrariă, forţată permutare a conceptelorŭ. Căcĭ nu altă decâtŭ o patentă permutare forţată a conceptelorŭ este, când procurorulŭ de statŭ în rechisitoriulŭ sĕu, oposiţiunea lui Doda în contra actualei politice de statŭ, o oposiţiune — ce e dreptŭ resolută, dér peste totŭ constituţiunală-legală: o oposiţiune, la a cărei manifestare generalulŭ, precum în modŭ nedubiosŭ arată întreg tenorulŭ declaraţiunilorŭ sale, la orĭ-ce alta putea sĕ se cugete numai nu la o ţinută ostilă faţă de rassa maghiară despre care nicĭ măcarŭ cu unŭ cuvêntŭ amintire nu se face prin tóte scrierile sale, — acéstă oposiţiune în contra politicei de statŭ o preface într'o nelegală provocare la ură contra rassei maghiare!

Totŭ asemenea nu este, decâtŭ o a doua, totŭ atâtŭ de puţinŭ justă, preschimbare de concepte, când procurorulŭ relativŭ la enunţiatul ce generalulŭ, cu privinţă la a doua alegere de deputatŭ, care atuncĭ era în perspectivă, a adresatŭ cătră alegĕtorĭ dicêndu-le, că „se lucră de o grea şi anevoiósă luptă", aşadară o *absolută legală si licită preparare a alegĕtorilorŭ pentru o legală luptă electorală, tinde a o străformă intr'o provocare la luptă ilegală contra unei rasse.*

Şi acestŭ enunciatŭ a d-lui Doda, precum şi spunerea, că poporulŭ românŭ, „prin arte şi forţă scosŭ e din tóte posiţiunile luptei constituţionale, şi că la noua alegere se lucra de onórea naţională a poporului românŭ", *acestea* după arătarea procurorului de statŭ *sĕ formeze substratulŭ unei sumutărĭ la ură contra rassei maghiare!*

Intr'adevĕrŭ, decă constatarea faptului, că — graţia bine cunoscutei nóstre practice la alegerĭ, poporulŭ nostru asĭ

tădĭ numai încă într'unŭ cercŭ este în posițiune de a'șĭ alege pe deputatulŭ sĕu naționalŭ; decă admonițiunea către alegĕtorĭ, că are sĕ fiă o grea luptă electorală; decă unu apelŭ la onórea națională a alegĕtorilorŭ póte sĕ constitue delictulŭ agitării la ură contra orĭ-cărei alte naționalitățĭ: atuncĭ așa credŭ, totŭ omulŭ nepreocupatŭ va trebui sĕ admită, cumcă avemu aci a face cu permutărĭ de concepte absolutŭ nepermise și forțate.

Eu sigurŭ ținŭ rigurosŭ și scrupulosŭ la respectulŭ către lege, și acésta nu tocmai din temerea de pedepsă, ci din motivulŭ, că considerŭ óreșĭ-cum de unŭ postulatŭ alŭ *decorului politicŭ*, și punŭ unŭ felŭ de ambițiune întru a respecta câtŭ mai consciențiosŭ legile — pururia și pretutindenea, unde în totalŭ mai sustau referințe legale: der pe lângă tóte trebue sĕ mărturisescŭ cu tótă francheța că mie fiăcare din atinsele construcțiunĭ îmĭ apare precum în fondŭ deplinŭ motivată, totŭ asemenea din punctulŭ de vedere alŭ legalitățiĭ atâtŭ de puținŭ atacabilă, încâtŭ unŭ singurŭ momentŭ n'așĭ fi pregetatŭ a-le rosti acestea seu altele asemenĭ în publicŭ, pe lângă totŭ celŭ mai consciențiosŭ respectŭ de lege alŭ meu.

Când odată în Ungaria nicĭ astfelŭ de cugete nu va mai fi permisŭ a esprima în publicŭ fără pedepsă, atuncĭ tuturorŭ priceputŭ va fi, că în desvoltarea constituțională a statului nostru amŭ ajunsŭ deja la punctulŭ, unde chiar și acestŭ dreptŭ, până acum toleratŭ, *nu mai este compatibilŭ cu oficiala ideea de statŭ.*

Alexandru Mocsonyi.

Tratatulu de regulare a granițeloru austro-ungare-române.

(Urmare.)

Deputatulŭ Iuliu *Justh* consideră proiectulŭ ca o tristă dovadă despre ușurința, cu care guvernulŭ procede când încheia tractate internaționale. In acéstă convenția figurézā Austro-Ungaria ca o unitate cu graniță comună. Ungaria jócă acolo unŭ rolŭ ca Bucovina de esemplu.

Decă într'altŭ statŭ unŭ organŭ alŭ oficiului de esterne ar viola legile țĕrii așa de bruscŭ, ca în acestŭ casŭ împuternicitulŭ Austro-Ungariei, respectivulŭ n'ar mai sta unŭ minutŭ în oficiu. Se pare că diplomații imperiului austro-ungarŭ au înaintea ochilorŭ încă totŭ vechia Austria unitară, în care Ungaria era o provinciă ca Bucovina. Guvernulŭ actualŭ n'a fostŭ în stare se insufle Agenorilorŭ lui Goluchowski respectŭ pentru dreptulŭ publicŭ alŭ Ungariei. Acestŭ guvernŭ întreprinde sĕ esecute lucrurĭ, ce nu le-ar fi îndrăsnitŭ regimulŭ absolutŭ. Vorbitorulŭ sprijinesce moțiunea lui Györffy.

Emerich *Ivanka* face pe vorbitorulŭ atentŭ, că a întrebuințatŭ espresiunea „imperiulŭ austro-ungarŭ“, pe când legile nóstre cunoscŭ numai o monarchiă austro-ungară.

Justh observă, că a întrebuințatŭ acea espresiune numai în ironiă.

Blasiu *Orban* vorbesce contra proiectului. Ceea ce ni se presintă noue acolo, nu lĭ-ar plăcea nicĭ „Zulu-Cafrilorŭ dela Capulŭ de bună speranță“. [Ilaritate]. Sprijinesce moțiunea lui Györffy.

Contele Albert *Appony*: La acestŭ obiectŭ trebue sĕ distingemŭ precisŭ partea politică și cea de dreptŭ publicŭ, cu tóte astea a păzi strictŭ principiile fundamentale ale dreptului nostru publicŭ nu e numai o formalitate, ci e o cestiune celŭ puținŭ totŭ așa de esențială, ca și darea câtorva jugere de câmpŭ aci orĭ acolo. Marelui avantagiu d'a se resolva amicalŭ orĭ-ce cestiune, care provócă amărîciune reciprocă și simțĕminte dușmănóse între noi și vecinii noștri românĭ sunt gata a jertfi chiar singuratice folóse materiale. Unŭ lucru însĕ nu: inviolabilitatea dreptului nostru publicŭ. Me bucurŭ că în privința defectuosităţii espresiunilorŭ domnesce unanimitate în cameră, dér se căutămŭ a le evita cu timpulŭ printr'o terminologiă corectă, ér nu sĕ dămŭ îndĕrĕtŭ.

Ce privesce espresiunea „imperiu austro-ungarŭ“, Ivanka e în rătăcire decă crede, că acéstă espresiune nu vine nicăerĭ înainte în legile nóstre. Vine în art. de lege XII din 1867 și în legea armatei. In contra espresiunei, decă ea însemnéză complexulŭ geograficŭ și numirea comună a tuturorŭ țĕrilorŭ de sub domnia Maiestății Sale, n'am nimicŭ sĕ obiectezŭ; decă însĕ se'nțelege vr'o unitate teritorială orĭ obiectivă, atuncĭ protestezŭ contra acestei espresiunĭ. Fiindŭ că cuvêntulŭ „imperiu“ pricinuesce ne'nțelegerĭ, pe când espresiunea „monarchiă“ e precisă, cuvêntulŭ „imperiu“ s'a eliminatŭ în timpulŭ mai nou și în contra folosirei lui așŭ protesta. Sĕ fimŭ atențĭ decĭ la folosirea espresiunilorŭ, mai alesŭ acolo unde vremŭ sĕ facemŭ a se recunósce independența nóstră: în atingerea internațională.

În acestŭ tractatŭ vinŭ incorectitățĭ de dreptŭ publicŭ, nu numai câteva singuratice espresiunĭ defectuóse, cum a disŭ ministru-președinte, și de aceoa amŭ trebuitŭ se pășimu energicŭ contra acestui tractatŭ, căcĭ aci e vorba de graniță, și acéstă graniță e arătată ca „graniță austro-ungară,“ ceea ce presupune unŭ teritoriu austro-ungarŭ. Aci e așaderă o numire periculósă, care violézā dreptulŭ publicŭ. Unŭ teritoriu austro-ungarŭ comunŭ în înțelesulŭ dreptului publicŭ nu esistă și prin urmare nicĭ o graniță comună austro-ungară, căcĭ între aceste doue state, independente unulŭ de altulŭ din punctŭ de vedere alŭ dreptului publicŭ, singura legătură o formézā unitatea dinastiei. Cum amŭ pute decĭ primi într'unŭ tractatŭ internaționalŭ ceva ce contradice suveranitatea teritorială și independența teritoriului ungarŭ? E de demnitatea națiunei ungare și a legislativei unguresci de a nu pute esecuta recunóscerea acestui punctŭ din partea unui statŭ streinŭ?

Cele doue rele, între care avemŭ sĕ alegemŭ, nu suntŭ împedecarea încheierei acestui tractatŭ deoparte și violarea dreptului nostru publicŭ de altă parte, ci orĭ aducerea acelei situațiunĭ neplăcute, în care guvernulŭ nostru ar ajunge când ar trebui sĕ mărturisescă guvernului românŭ că s'au străcuratŭ erorĭ care trebuescŭ corectate, orĭ, pentru a cruța o simțibilitate subiectivă, înarticularea unei convențiunĭ internaționale, care contradice dreptulu nostru publicŭ.

D-lŭ ministru-președinte a pusŭ cestiunea cabinetului, dicêndŭ că decă nu șĭ-ar pute împlini obligămentulŭ ce șĭ-a luatŭ fața cu unŭ statŭ streinŭ, d'a face sĕ se primescă de parlamentŭ unŭ tractatŭ, cabinetulŭ ar trebui sĕ se retragă. Der aci nu e vorba de o dispozițiune materială a tractatului, ci de textŭ, a cărui stabilire e cu totulŭ indiferentă pentru România. Eu nu potŭ admite, că d-lŭ ministru-președinte din lealitate către România ar fi nevoitŭ sĕ pună cestiunea cabinetului, când e vorba de violarea dreptului publicŭ alŭ Ungariei, ci ar trebui, precum așŭ face și eu, sĕ o pună fața cu aceia — decă ar fi, ceea ce nu credŭ — carĭ arŭ pune piedecĭ nisuinței d'a se sana gravaminele de dreptŭ publicŭ alŭ Ungariei. Aderă la moțiunea lui Beothy. (Vii aplause în stânga).

SCIRILE DILEI.

Suntŭ numițĭ *capelanĭ militarĭ* cl. II în reservă: Octavianŭ *Popŭ*, Ionŭ *Bozac* și Ionŭ *Miclea*, toțĭ trei preoțĭ ai archidiecesei gr. cat. de Alba-Iulia și Făgărașŭ. E transferatŭ sublocotenentulŭ comptabilŭ Iosifu *Brînză* dela reg. 51 de inf. la reg. 63 de inf.

* *
*

Cetimŭ în „Koloszvár“ dela 3 Martie: „Procuratura regéscă din locŭ a intentatŭ *procesŭ de pressă* contra cunoscutului diarŭ românescŭ „*Tribuna*“ pentru agitațiă contra statului. De asemenea a intentatŭ procuratura procesŭ de pressă contra fóiei umoristice românescĭ „*Caliculŭ*,“ ce apare totŭ în Sibiiu, pentru calumniă și vătĕmare de onóre comisă contra fostului solgăbirĕu din Jamŭ și actualului subnotarŭ din comitatulŭ Carașŭ-Severinŭ „Korkán Peter.“ In acéstă fóiă din urmă se află în Nr. 9 dela 13 Septemvre 1887 unŭ versŭ, pentru care procuratura din oficiu a pornitŭ cercetare penală. Ambele procese se vorŭ pertracta în Clușiu.

Se vede de aicĭ, că cei dela putere s'au pusŭ cu tótă seriositatea sĕ esecute ordonanța de astă tómnă a ministrului de interne către procurorĭ.

* *
*

După cum e informatŭ „Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt“, *deputatulŭ sasŭ* din Țera Bârsei I. *Imrich* îșĭ va depune mandatulŭ sĕu. Partida poporală săséscă va candida în loculŭ lui pe redactorulŭ fóiei „Kronstädter Zeitung“ *I. Filtsch*.

*
* *

In *Clușiu* s'a închisŭ preparandia de fete a statului din causa *epidemiei de tifusŭ*. Suntŭ bolnave șepte porsóne în acestŭ institutŭ. In orașŭ de asemenea s'au ivitŭ mai multe casurĭ de acéstă bólă. Casurĭ de mórte până acum au fostŭ doue. Prelegerile la preparandiă s'au sistatŭ deocamdată până la 15 Martie.

*
* *

De când s'au construitŭ căile ferate ardelene, au remasŭ aci unŭ numĕrŭ de petrarĭ italienĭ și meseria lorŭ au lățit'o printre Sĕcui în comitatulŭ Oderheiu. De asemenea în Poiana din comit. Cojocnei se nutrescŭ mulțĭ ómenĭ cu petrăria. „Kolozsvar“ propune *sĕ se coloniseze Ciucea* din Cojocna *cu petrarĭ din Sĕcuime*, pentru ca totodată sĕ se procure Sĕcuilorŭ lucru.

De ce nu o dóre inima pe fóia bugetară și de lucrătorii nemaghiarĭ?

*
* *

In nóptea de 29 Februarie n. nisce făptuitorĭ necunoscuțĭ *au jefuitŭ* de 800 fl. cassa compossesoratului din *Olastelicŭ*, comit. Oderheiului. Casierulŭ durmea cu familia sa în odaia laterală, dér n'a auditŭ nicĭ unŭ sgomotŭ și numai a doua di observă furtulŭ. Publiculŭ e fórte iritatŭ din causa multelorŭ hoții. Se atribue sporirea criminalilorŭ împrejurărei, că judecătoriile se pórtă pré cu crutare fața cu reufăcĕtorii.

*
* *

Lucrările restante la judecătoriile unguresci, după raportulŭ ministrului de justiția, suntŭ: la tablele r. 30.000 pe anŭ: la cele 66 de tribunale de prima

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(3)

GACINA.

Interiorulŭ castelului nu conține mai puținŭ de 600 camere, trei sălĭ ale tronului, unŭ teatru, o arenă de călăritŭ și este relativŭ simplu întocmitŭ. Totușĭ se află în Gacina o prețiósă colecțiune de tablourĭ și sculpturĭ. Doue galerii constau d. e. numai din portretele personalitățilorŭ princiare, atâtŭ din țeră cât și din streinătate. In galeria chinezéscă suntŭ adunate o mulțime de obiecte prețióse din imperiulŭ cerescŭ seu chiar din timpŭ mai vechiu. Arsenalulŭ conține o colecțiune fórte interesantă de arme vechĭ. Etagiulŭ de susu se împreună cu camerele de josŭ printr'o minunată scară de marmoră, a cărei rădemătóre este lucrată în stilulŭ renaissance și aurită, de unde și pórtă numele: „scara de aur“. Ea ne conduce în vestibululŭ celŭ spațiosŭ, și în drumulŭ acesta trecĭ pe lângă Cerchezĭ înalțĭ ca prăjinile, carĭ încinșĭ la brĕu cu pumnale și pistóle, stau de pază la camerile particulare ale împĕratului și împĕrătesei. De aci ai o priveliște încântătóre asupra parcului din dosulŭ castelului, care ne lasă o impresiune cu multŭ mai plăcută, amintindu-ne o adevĕrată idilă, decâtŭ frontulŭ principalŭ alŭ palatului, care ne revócă în memoriă o uriașe casarmă. Chiar prin cele doue turnurĭ, constătătóre din câte 5 caturĭ, capĕtă acéstă parte a parcului unŭ ce romanticŭ, mai multŭ însĕ prin priveliscea lacului, care se întinde înaintea ochilorŭ, ca o suprafață argințiă. Vre o cățĭva pașĭ suntŭ de ajunsŭ spre a ne duce dela castelŭ printre arborĭ și tufe pe terasa lacului, pe a cărei masivă rădemătóre (grilajŭ) suntŭ aședate o mulțime de sculpturĭ. In timpulŭ verei se încrucișéză pe lacŭ vre-o câteva fregate imperiale, care suntŭ pregătite pentru visitarea părței umbrite a țĕrmului. Abundanța de apă, multele insule, care suntŭ împreunate prin drăgălașe podulețe, dau parcului unŭ caracterŭ cu totulŭ deosebitŭ, atâtŭ érna, când găsescĭ la vre-o câte-va sute de pașĭ celŭ mai minunatŭ locŭ de patinatŭ, câtŭ și vara, unde chiar în celŭ mai căldurosŭ anotimpŭ găsescĭ recóre dela umbra arborilorŭ și dela părăiașele, carĭ cu sgomotŭ îșĭ aruncă în lacŭ apa lorŭ cristalină. Unŭ ocolu prin parcŭ cu care ocasiune ne făcu conducĕtorulŭ nostru atentŭ asupra tuturorŭ obiecteloru demne de vĕdutŭ, îțĭ descoperŭ multe lucrurĭ interesante.

Așa este d. e. alăturea de castelŭ o galeriă zidită în zicŭ-zacŭ și cu ageră calculațiune în scopŭ de a avea efectŭ acusticŭ, care trimite unŭ ecou admirabilŭ. Fie-care cuvêntŭ tare pronunțatŭ se repetă până în infinitŭ, póte chiar o jumetate de minutŭ, și când visitatorulŭ crede că celŭ din urmă sunetŭ s'a stinsŭ de multŭ, și se îndreptă spre eșire, aude primulŭ cuvêntŭ cu o deslușire surprindĕtóre într'unŭ tonŭ adéncŭ de basŭ. S'arŭ putea crede că unŭ spiritŭ din fundulŭ pămêntului, căruia îi este nesuferită visita curioșilorŭ ómenĭ, găsesce plăcere în a-i imita. Fasaneria, în alŭ cărei spațiu giganticŭ, îngrăditŭ cu totŭ soiulŭ de plante și acoperitŭ cu pomĭ, se preumblă animale ca în liberŭ, parculŭ de selbăteciuni, în care și acuma se mai țĭnŭ bourĭ (zîmbrii), se numĕră în primulŭ rangŭ între curiositățile Gacinei. Pe una din insule se află unŭ obeliscŭ în amintirea contelui Orlow, pe alta numită „l'Isle d'amour“ șĭ-a ziditŭ împĕrătésa Maria Teodorowna, încă de pe când era ducesă, o casă țĕrănéscă care pe din afară are aparința unei simple grămedĭ de lemne, dér cu atâtŭ mai multŭ te surprinde pompa și luxulŭ din năuntru.

Alexandru alŭ III șĭ-a alesŭ Gacina de reședință obicĭnuită, pentru că lui nu-i este datŭ a impune poporului sĕu prin farmeculŭ unei naturĭ tarĭ, carea sĕ cuprindă cu ageră privire adeverulŭ și sĕ-lŭ esecute cu energiă. Cu tótă statura lui herculană, îi lipsesce siguranța în lucrurile practice, care privescŭ chemarea sa ca demnitarŭ. Dér ca tóte capetele teoretice, care se îndeletnicescŭ cu idei prevenitóre, în locŭ de a considera realitatea, elŭ este încăpățînatŭ și nesocotitŭ, și este posibilŭ ca prin contradicere cu sine însușĭ sĕ voiescă adesea binele și sĕ sĕvĕrșescă reulŭ. Nimenĭ nu póte spune, că cunósce bine pe Țarulŭ, seu că scie ceea ce se șoptesce în ante-camerile castelului din Gacina, seu că a luatŭ cuvêntulŭ la discursurile ministrilorŭ și generalilorŭ. In totdeuna însĕ lumea politică îșĭ are îndreptată privirea spre vechiulŭ palatŭ alŭ lui Orlow din acestŭ orașŭ, pentru că pe de o parte scie deplina putere ce posede locuitorulŭ acelorŭ încăperĭ, și pe de altă parte trebue sĕ-țĭ pui întrebarea, că óre este posibilŭ a pricepe și ocârmui unŭ imperiu, care se întinde dela Marea ostică până la oceanulŭ pacificŭ, retrasŭ fiindŭ într'o astfelŭ de reședință țĕrănéscă. (După „N. fr. Presse.“ trad. de A. C.

instanță 62.000 dela 1.675.000 procese ce au în cifra medià pe anŭ: la cele 384 judecătorii de cercŭ restanța anuală e de 105.000 dela 3.500.000 procese pe anŭ. Dér la judecătoriile din urmă dau mĕsura numĕrulŭ acelorŭ procese, care s'au apelatŭ până acum la table, ér de acum incolo au sĕ fiă resolvate de tribunale. Numĕrulŭ acelora e de 189.000 procese de dreptŭ civilŭ și 185,000 de dreptŭ penalŭ, cu totulŭ decĭ 374000 procese. dela care restanțele anuale suntŭ de peste 24.000.

Corespondența „Gazetei Transilvaniei."

Domnule Redactorŭ! Vĕ rogŭ sĕ binevoițĭ a publica următórele rêndurĭ ce Vi-le trimitŭ cu privire la tractulŭ protopopescŭ alŭ Branului:

Tractulŭ protopresbiteralŭ alŭ Branului fŭ totdéuna dăruitŭ de Dumnedeu cu conducĕtorĭ bunĭ, carĭ l'au luminatŭ și l'au condusŭ pe căile culturii, virtuții și moralității.

De când actualulŭ episcopŭ alŭ Aradului luă frênele protopopiatului nostru, puse începutulŭ la cultivarea și luminarea lui prin îngrijirea de școlĭ, de învĕțătorĭ bunĭ și preoțĭ destoinicĭ. Se îngriji pentru dotațiunea lorŭ, eșia prin comunele tractului sĕu, și se convingea singurŭ despre resultatulŭ conducerei și disposițiunilorŭ sale; cu unŭ cuvêntŭ: puse basă prin felurite aședĕminte bune la esistența preoțilorŭ și a învĕțătorilorŭ.

Pășindŭ la trepta archieriei, protopresbiteratulŭ nostru remânêndŭ orfanŭ. fŭ administratŭ timpŭ de 10 anĭ, până când bunulŭ Dumnedeu trimise pe actualulu protopresbiterŭ alŭ Branului Traianŭ Mețianŭ, care sĕ păstreze și se țină în vigóre zelulŭ de muncă înspiratŭ de neobositulŭ archiereu antecesorulŭ sĕu, și sĕ înainteze încă și sĕ continue firulŭ lucrărilorŭ unchiului sĕu.

Luândŭ conducerea Prea Onoratulŭ Domnŭ Traianŭ Mețianŭ, îndată se îngriji sĕ delătureze greșelele și neorêndu-elele din unele comune ale tractului sĕu, prin cercetarea acelora fără pregetŭ, prin povețe, prin stăruințe și blândețe. Astfelŭ continuândŭ, școlele vechĭ începură a se dìdi din nou și a se repara conform cerințelorŭ, bisericile a se ține la înălțimea lorŭ. ér preoții și învĕțătorii a fi conscii de chemarea lorŭ, de dreptulŭ și datorințele lorŭ, avêndŭ de esemplu purtarea prea demnului lorŭ capŭ, ér de conducĕtorŭ învĕțăturile dênsului.

In aceste timpurĭ grele pentru poporulŭ Brănenŭ. care în urma resboiului vamalŭ abia mai vegeteză — în aceste timpurĭ de grea încercare pentru noi, — trebuia sĕ avemŭ unŭ conducĕtorŭ. care prin presența lui, icĭ și colo, sĕ ne dea spiritŭ și sĕ ne însufle curajŭ pentru totŭ ce-i dreptŭ, bunŭ și sfântŭ, care sĕ ne oțelescă puterile spre sĕvîrșirea faptelorŭ bune și sĕ ne pregătescă, sĕ ne putemŭ împlini datorințele, ca niște ostașĭ bunĭ ai Domnului, sĕ conducemu turma pe căile virtuții și credinței la limanulŭ dorite, sĕ fiă folositóre patriei. națiunii și bisericei sale.

Fiindŭ convinsŭ Rvdiss. d-nŭ protopresbiterŭ Traianu Mețianŭ, că bisericele și scólele se conducŭ prin comitete și epitropii parochiale-scolare. carĭ au în prima liniă grije pentru averea și înaintarea bisericei, și fiindcă în acestŭ anŭ avea a se alege în fiecare comună atarĭ comitete, deși în timpŭ de iernă, dér dênsulu nu pregetà a cerceta fiecare parochiă din tractulŭ sĕu. spre a visita bisericile și scólele, spre a esamina socotelele și a scontra casele. spre a alege bărbațĭ bunĭ luminațĭ și devotațĭ bisericei și școlei, cu unŭ cuvêntŭ spre a vedea cu ochii sĕi tóte scăderile, ce dór ar mai fi pe icĭ pe colo. spre a le delătura.

Avêndŭ dér ocasiune fiecare locuitorŭ din comunele tractului sĕu a vedea de 2—3-orĭ pe anŭ pe protopresbiterulŭ lorŭ. a audi cuvintele dulcĭ și pline de învĕțătură ale șefului lorŭ bisericescu. prin care se pune la inimă împlinirea datorințelorŭ lorŭ față de biserică și școlă. nu ne mirămŭ decă treburile mergŭ bine și regulatŭ. și decă tractulu sĕu e la culmea chemării sale.

Și deși acestŭ prea vrednicŭ protopresbiterŭ ar pute sĕ facă acestă visitațiune pe lângă diurne bune, totușĭ renunță la acestea. ba încă ajută dênsulŭ unde se simte trebuință: acesta e o dovadă destulŭ de mare pentru iubirea și dorulŭ sĕu de a vede odată tractulŭ sĕu înfloritŭ și poporulŭ în stare bună.

Fie sigurŭ prea vredniculŭ părinte că vĕdêndu-lŭ poporulŭ din cele mai îndepărtate comune muntóse ale tractului sĕu. dér mai alesŭ poporulŭ din Sirnea mergêndŭ la ei cu periculŭ vieții p'unŭ viforŭ cumplitŭ și întunecosŭ, și chiar apostolesce, numai sĕ-i potă ajuta, sĕ-șĭ facă biserica, ce acum e ruinată și sĕ reguleze afacerile, și cu elŭ toțĭ aceia. pe carĭ i-a mângăiatŭ cu ocasiunea acestei visitații canonice, fie sigurŭ, că nu-lŭ vorŭ uita în vecĭ și că sĕmênța aruncată între ei va încolți, că e bună și aruncată în pămêntŭ mănosŭ.

Aceste fapte ar fi păcatŭ sĕ rĕmână acoperite, pe când ele potŭ fi de cea mai bună urmare și altorŭ domnĭ protopresbiterĭ, carĭ venindŭ în atingere imediată cu preoțimea și poporulŭ. multe rele s'arŭ pute curma și îndrepta și multe lucrurĭ bune se potŭ aduce în îndeplinire.

Ca în trecătŭ amintescŭ, că cu ocasiunea visitațiunii amintite Rvdissimulŭ domnŭ Traîanŭ Mețianŭ în tóte bisericile din tractulŭ sĕu la finea liturgiei a sĕvêrșitŭ parastasŭ solemnŭ în memoria marilorŭ bărbațĭ ai bisericei și națiunii nóstre: „Andreiu Baron de Șaguna, Emanuilŭ Gojdu și Dimitrie Andronicŭ, la care poporulŭ cu cea mai mare pietate a ascultatŭ și a rĕmasŭ cu plăcute amintirĭ.

Încheiu rugândŭ pe Dumnedeu sĕ țină mulțĭ anĭ fericițĭ pe vrednicŭlŭ nostru protopresbiterŭ. *Mș.*

Petrecere în Caransebeșŭ.

Petrecere de jocŭ se va arangia la 10 Martie 1888 st. n. în sala otelului „Pomulŭ verde" din Caransebeșŭ pentru efeptuirea unui „Album," eventualŭ a unui „Tablou," care sĕ înfățișeze porturile românescĭ din diferite ținuturĭ locuite de Românĭ. Inceputulŭ la 8 óre séra. Comitetulŭ arangiatorŭ se compune din d-nii: Ioanŭ Ionașiu, Stefanŭ Velovanŭ, Sebastianŭ Olariu, Gerasimŭ Sêrbu, Ioanŭ Pinciu, Vasilie Goldișŭ, Iosifŭ Bălanŭ, Traianŭ Barzu, D. Popovicĭ, Efta Biju, Otto Popovicĭ, Gregoriu Bârseanŭ, Florianŭ Bozganŭ, G. Iancu-lovicĭ. Iosifŭ Reich, G. Imbronovicĭ, Nicolau Velcu. Prețulŭ întrării: de persónă 1 fl., de familia 2 fl. — Contribuirĭ marinimóse se vorŭ cuita cu mulțămită. Damele și Domnii suntŭ rugațĭ sĕ se presinte după putință în porturĭ românescĭ. Invitarea servesce totodată și ca biletŭ de intrare.

Către onoratulŭ publicŭ românŭ!

Prin apelulŭ publicatŭ în luna lui Ianuarie amŭ adusŭ la cunoscința onor. publicŭ românŭ. că Societatea academică socialŭ-literară „România-jună" din Viena va eda un almanachŭ literarŭ, care va apare pe la mijloculŭ lunei lui Februarie.

Din unele cause absolutŭ nedependente de Societatea editóre, almanachul nu a pututŭ sĕ apară la terminulŭ anunțatŭ, ci *va apare numai pe la finea lunei lui Martie st. n.*

Aducêndŭ acestea la cunoscința onor. publiculŭ românŭ, rugămŭ pe domnii noștri abonențĭ sĕ binevoiască a scusa întârdierea neprevĕdută.

Totodată ne luămŭ voiă a lungi terminulŭ pentru reîntórcerea listelorŭ de abonamentŭ. *până la 15 Martie st. n.* apelândŭ erășĭ la binevoitorulŭ sprijinŭ alŭ publicului românŭ și rugândŭ pe toțĭ domnii și dómnele. carĭ au binevoitŭ a se'nsărcina cu colectarea de abonamente, a ne reînapoia până la acelŭ terminŭ listele, orĭ-ce resultatŭ arŭ ave.

Viena, 28 Februarie.

Comisiunea pentru Almanachulŭ „României jună".

Incunosciințare.

Nepresentându-se abonențĭ în numĕrŭ recerutŭ, ca sĕ potŭ tipări — fără de a jertfi din alŭ meu — cuvêntările anunțate pe diua de astădĭ, er abonenții însinuațĭ poftindŭ mai toțĭ și tom. I.. la ce nu am contatŭ. — decĭ sunt silitŭ a prelungi terminulŭ tipăririi cuvêntărilorŭ de sub întrebare pe 3/15 Aprilie a. c. pe când sperŭ, că se vorŭ însinua abonențĭ în numĕrŭ de ajunsŭ.

Ketegyháza, 15 Februarie v. 1888.

Iosifŭ Ioanŭ Ardeleanŭ,
parochu rom. gr. or. în Ketegyháza (com. Bekés).

Convocare.

În sensulŭ §-lui 12 alŭ statutelorŭ *„Reuniunei femeilorŭ române din Sibiiu"* se convócă prin acésta pe diua de *Duminecă în 11 Martie n. (28 Februarie v.) 1888 la 3 óre după am. a XV Adunare generală ordinară* în localulŭ societății de lectură române din Sibiiu (strada Cisnădiei Nr. 7.)

Obiectele: 1 Raportulŭ comitetului. 2. Revisiunea rațiocinielorŭ pe a. 1887. 3. Propunerĭ eventuale.

Toțĭ onor. membri ai Reuniunei suntŭ rugațĭ a participa la acéstă adunare generală.

Sibiiu, 26 (14) Februarie 1888.

Maria Cosma, președintă. Dr. *Octavianŭ Russu*, secretarŭ.

ULTIME SCIRĬ.

Foile din Pesta ne aducŭ scirea, că *delegațiunile se vorŭ convoca* în Pesta *pe diua de 12 Maiu n.* Convocarea stă în legătură cu cestiunea bulgară, pentru care s'au ținutŭ dese conferințe între Maiestatea Sa monarchulŭ, ministrulŭ de esterne și ministrulŭ-președinte ungurescŭ.

„Nord" regretă, că *acțiunea diplomatică* începută de *Rusia* în *cestiunea bulgară* n'a avutŭ resultatulŭ doritŭ. Causa e că Austro-Ungaria, Italia și Anglia snntŭ de altă părere decâtŭ Rusia, Germania și Francia, în privința ilegalității suirei pe tronŭ a Coburgului. Acéstă împrejurare încurajază pe Bulgarĭ d'a se opune și mai departe. Póte că asta au intenționat'o Austro-Ungaria și aliații ei. In totŭ casulŭ acum Austro-Ungaria, Anglia și Italia suntŭ datóre sĕ facă propunerĭ mai bune, décă nu voescŭ a fi acusate, că voescŭ înămolirea cestiunei bulgare. Ce privesce pe Rusia, ea nu va fi abătută prin nimicŭ din calea păcii.

După o depeșă din Modana. nisce soldațĭ francesĭ au insultatŭ pe trei amploiațĭ ai căilorŭ ferate italiane. Comandantulŭ francesŭ a consemnatŭ în cartierŭ pe toțĭ soldații francesĭ pentru a descoperi pe vinovațĭ.

Scirile din Tamatava spunŭ că unŭ uraganu violentŭ a distrusŭ, la 22 Februarie. o mare parte din orașŭ. Pe côstă. 11 corabii s'au perdutŭ, printre carĭ încrucișătorulŭ francesŭ Dayot. Suntŭ 20 de morțĭ.

O telegramă din Parisŭ spune că Wilson a făcutŭ apelŭ.

„Post" demonstra, că causa principală a scăderii ce s'a produsŭ la Bursă asupra rublelorŭ, nu e consecința schimbărilorŭ ivite în traficulŭ Rusiei cu Germania și străinătate, ci resultatulŭ disproporției ce esistă în veniturile și cheltuelile Rusiei. „Post" reamintesce sumele enorme ce Rusia cheltuesce pentru flota sa din Marea Roșie, pentru întreținerea a 300,000 de ómenĭ la granița Vestului și pentru crearea unui portŭ de resboiu la Libau.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.")

Bucurescĭ, 4 Martie. *Cabinetulŭ a demisionatŭ. Regele a chematŭ la sine pe președintele senatului Ghica. ca sĕ se consulte cu elŭ.*

Clușiu, 4 Martie. Intr'o conterență ținută erĭ s'a hotărîtŭ întemeiarea unei societățĭ literare ardelene.

Constantinopolŭ. 4 Martie. In urma presiunei ambasadei germane care sprijinì din nou propunerile rusescĭ. Pórta ar fi aplicată a face comunicărĭ la Sofia. dér într'o formă mai domólă.

Guvernulŭ bulgarŭ — fiindŭ încunoșciințatŭ despre acésta—rugà pe Pórta sĕ-lŭ sprijinéscă de órece în fața responsabilității ce-o are elŭ, ar trebui sĕ respingă orĭ-ce comunicare care ar pute sĕ pericliteze liniștea Bulgariei și starea actuală a lucrurilorŭ. Pórta aștéptă resultatulŭ misiunei lui Herberth Bismarck la Londra.

DIVERSE.

La ce pote sluji telefonulŭ. Etă ce lĭ-a venitŭ în gândŭ sĕ facă. In sălile spitalului unde suntŭ pușĭ bolnavii ce zacŭ de bóle molipsitóre, au instalatŭ câte unŭ telefonŭ la piciorulŭ fiăcărui patŭ. Bolnavii aceștia, decă nu mai potŭ vede pe nimenĭ din ai lorŭ până la însănĕtoșire, — decă va urma însănĕtoșire, — potŭ sĕ vorbéscă cu orĭ și cine, potŭ sĕ audă glasulŭ orĭ cui. Astfelu ei nu vor fi lipsițĭ de mângăierile și ușurarea sufletéscă ce le potu aduce aceia pe care'i iubescŭ. Se simtu astfelŭ mai puținŭ părăsițĭ. Dér mai iată și o altă aplicațiune mai neașteptată: Părintele Eichbach, superiorulŭ seminarului francesu din Roma, a publicatŭ o broșură asupra cestiunii d'a se sci decă póte seu'nu se fiă îngăduitŭ, a se da absoluțiunea (iertarea de pĕcate) prin telefonŭ. După ce examineză pe rêndŭ tóte argumentele *pro și contra*. conchide omulŭ bisericii. că poțĭ sĕ te spovedescĭ prin telefonŭ, dér că deslegarea pĕcatelorŭ nu poțĭ sĕ țĭ-o dobêndescĭ pe asemenea cale. Atâta pentru astădĭ. Dér negreșitŭ că aplicațiunile minunatului instrumentŭ care duce glasulŭ omului peste depărtărĭ nepĕtrunse de ochiu. se vor înmulți.

Rectificare. Raportulŭ despre adunarea generală a Associațiunei pentru sprijinirea învĕțăceilorŭ și sodaliloru românĭ, din Brașovŭ. publicatŭ în Nr. 38 alŭ „Gazetei" se rectifică într'acolo că controloru este alesŭ d-lŭ *Petra Petrescu* și nu d-lŭ Ilie Ardeleanŭ, precum s'a scrisŭ. Observăm totodată, că la acelŭ raportŭ din eróre s'a omisŭ subscrierea autorului. care este *„Unŭ membru"* alŭ numitei Associațiunĭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 5 Martie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.50	Vend.	8.53
Argintŭ romănescu .	„	8.45	„	8.48
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.02	„	10.05
Lire turcescĭ	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble rusescĭ	„	102.—	„	103.—
Discontulu	6½—8% pe anu.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 1 Martie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.10
Renta de hârtiă 5%	82.95
Imprumutulu căiloru ferate ungare .	148.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	94.
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostu ungare (2-a emisiune) . .	123.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	108.
Bonurĭ rurale ungare	103.75
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișu . . .	103.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Transilvane	104.
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescu	99.
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	121.25
Losurile pentru regularea Tisei si Seghedinului	122.80
Renta de hârtiă austriacă	77.60
Renta de argintŭ austriacŭ	78.70
Renta de aurŭ austriaca	107.60
Losurĭ din 1860	132.20
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	859.—
Acțiunile băncei de creditu ungur. .	268.
Acțiunile băncei de creditu austr. .	268.20
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.98
Napoleon-d'orĭ	10.04
Mărcĭ 100 imp. germane	62.20
Londra 10 Livres sterlinge	126.55

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu

Nru 2265 ex 1888.

PUBLICAŢIUNE.

2—1

Spre scopulŭ îngrijirei apaductelorŭ şi fântânilorŭ orăşenescĭ din 1 Maiu 1888 până la finea lui Aprilie 1891 pe lângă o rebonificare anuală de pauşalŭ, se va ţine **Vinerĭ în 9 Martie a. c.** o pertractare de oferte.

Rebonificarea anuală de pauşalŭ a fostŭ până acum 2800 fl. v. a. Condiţiunile de oferte se vorŭ ceti cu ocasiunea pertractărei de oferte, până atuncĭ însĕ se potŭ examina la oficiolatulŭ orăşenescŭ economicŭ. La oferare se admitŭ numai persóne de specialitate seu şi astfelŭ de anteprenorĭ, carĭ au individĭ specialiştĭ pentru îngrijirea astorfeliu de lucrărĭ.

Spre acestŭ scopŭ suntŭ obligaţĭ oferenţii, ca sĕ-şĭ alăture la oferte referitórele documente.

Intreprindĕtorii au de a-şĭ asterne decĭ ofertele scripturistice sigilate şi provĕdute cu $5^0/_0$ ca vadiu din acea sumă, pe care o pretindŭ ca rebonificare de pauşalŭ, **până în 9 Martie a. c.** órele 12 din ḑi la d-lŭ primarŭ alŭ oraşului Braşovŭ Franciscŭ de Brennerberg. In ofertŭ are sĕ fiă şi dechiaraţiunea, cumcă oferentului 'i suntŭ cunoscute condiţiunile contractuale şi de oferte şi că se supune lorŭ.

In aceeaşĭ ḑi după prânḑŭ la 3 óre se vorŭ deschide la oficiolatulŭ orăşenescŭ economicŭ ofertele.

Braşovŭ, 25 Februarie 1888.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross**, în librăria **Nicolae Ciurcu** şi **Adolf Albrecht.**

O DAMA

3—1

vĕduvă, de 42 anĭ, română, de confesiune gr. cat., cu caracterŭ solidŭ şi esteriorŭ plăcutŭ, care vorbesce românesce, sĕrbesce şi nemţesce caută angajamentulŭ de a fi aplecată ca **económă** în tóte desteră, la vr'unŭ oficialŭ, preotŭ seu proprietarŭ bine situatŭ.

Doritorii au a se adresa la **N. P. P.** în **Zsebely**, via **Temesvár.**

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţi, că mai avemŭ din anii trecuţi numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei," precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţiunea „Gaz. Trans."

52—29

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Ḑiarŭ beletristicŭ şi enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustraţiunĭ. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 şi 15 ḑi a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustraţiunĭ frumóse; şi publică articlii socialĭ, poesii, novele, schiţe, piese teatralĭ ş. a. — mai departe tracteză cestiunĭ literare şi scienţifice cu reflesiune la cerinţele vieţei practice; apoi petrece cu atenţiune vieţa socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum şi a celorlalte poporaţiunĭ din patriă şi străinătate; şi prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieţei; şi preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din familiă o petrecere nobilă şi instructivă. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România şi străinătate 10 francĭ — lei, plătibilĭ şi în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Ḑiarŭ bisericescŭ, scolarŭ şi literarŭ — cu ilustraţiunĭ. — Cursulŭ XIV. — Apare în broşurĭ lunare câte de $2^1/_2$—$3^1/_2$ cóle; şi publică portretele şi biografiile archiereilorŭ şi preoţilorŭ mai distinşĭ, precum şi alte portrete şi ilustraţiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciinţelorŭ teologice şi între aceştia mulţime de predice pre duminecĭ, serbătorĭ şi diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice şi scienţifice-literarĭ; şi în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte şi scirĭ cu preferinţa celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică şi literară. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ şi în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanţii primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cuĭ cere.

☞ **A se adresa la „CANCELARIA NEGRUŢU" în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.** ☜

Totŭ de aci se mai potŭ procura şi următórele cărţĭ din editura propria:

Apologie. Discusiunĭ filologice şi istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite şi rectificate de Dr. Gregoriu Silaşi. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Şincai. Preţulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire şi scriere învederită şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silaşi. (Op complet). Broşura I. II. şi III. Preţulŭ broş. I. II. câte 40 cr. — Broşura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuvĕntărĭ bisericescĭ la tóte sĕrbătorile de peste anŭ. de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acest opŭ de cuvĕntărĭ bisericescĭ întrece tóte opurile de acestŭ soiu apărute până acum — avendŭ şi o notiţă istorică la fiă-care sĕrbătóre, care arată timpulŭ întroducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ şi modul cum s'a stabilitŭ respectiva sĕrbătóre. Preţulŭ e 2 fl.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Preţulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 20 cr.

Idealulŭ perdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradiţiune de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruţŭ. Preţulŭ 25 cr.

Branda seu Nunta fatală. Schiţă din emigrarea lui Dragoşŭ. Novelă istorică naţională. Preţulŭ 20 cr.

Numerii 76 şi 77. Naraţiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Preţulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiţă din sfera educaţiunei. După Ernest Legouvé. Preţulŭ 10 cr.

Hermanŭ şi Dorotea după W. de Goethe, traducţiune liberă de Constantinŭ Morariu. Preţulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comedia în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Şuluţŭ. Preţulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ţinută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincenţiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Preţulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ şi viorele. poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumu de 14 cóle. Preţ. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrosa seu **Cloşca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Preţulŭ 20 cr.

Biblioteca Sătenului Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economia, industria, comerciu şi chemiă. Preţulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roşiu. Ed. II. Preţulŭ 30 cr.

Indreptarŭ teoreticŭ şi practicŭ pentru învĕţămentulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕţătorilorŭ şi a altorŭ bărbaţĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ. întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea îlu şi recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ şi învĕţătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesaţĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Preţulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năseudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Preţulŭ 30.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 cóle. Preţulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruţŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ şi din partea ministeriului de culte şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48.518. Partea practică fórte bogată a acestui op — cuprindendŭ composiţiunĭ de totŭ soiulŭ de acte obveniente în referinţele vieţei socialĭ — se póte întrebuinţa cu multŭ folosŭ de către preoţĭ, învĕţătorĭ şi alţĭ cărturarĭ românĭ. Preţulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecţiune de viersurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă ş. a. Preţulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scola poporală pentru învĕţătorĭ şi preparandĭ. Broş. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărţĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ fórte frumosŭ ilustrată. Preţulŭ unui esemplarŭ broşuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Preţulŭ unui esemplarŭ broşuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pândă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele, Cu mai multe icóne frumóse. Preţulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.: 50=3 flor.: 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtorei de D-ḑeu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Preţulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ legatŭ şi spedatŭ franco e 15 cr.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.